

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Axa prioritară 6: *Educație și competențe*

Prioritatea de investiții: 10.i

Obiective specifice: 6.4, 6.6

Titlu proiect: *“Acces la programe de educație și formare profesională pentru tinerii și adulții din județul Dolj care au părăsit timpuriu școala (I)”*

Cod SMIS 2014+: 135711

Eseu privitor la relația dintre două personaje dintr-un basm cult

Povestea lui Harap-Alb de Ion Creangă

Activități de tip „A doua șansă – învățământ secundar inferior”

Modulul II: Cuvântul și textul

Expert curriculum limba română: Prof. Alina Felicia DUMITRU

Număr de ore: 2 ore TC

Ion Creangă, **unul din cei patru mari clasici ai literaturii romane**, alături de I. L. Caragiale, Ioan Slavici și Mihai Eminescu, a lasat posterității o operă variată, aducând în literatura cultă farmecul și spontaneitatea literaturii populare

1. **Precizarea statutului social, psihologic, moral etc. al celor doua personaje**

Harap – Alb este personajul principal și eponim al basmului, „*Povestea lui Harap-Alb*” de Ion Creangă. **Protagonistul** este prezentat în trei ipostaze: fiu de crai naiv și neinițiat; învățăcelul Harap-Alb; iar la sfârșit-împărat, inițiat

Eroul este personaj tridimensional, rotund, ieșind din tipar, din stereotipiile basmului. El este lipsit de însușiri supranaturale, fiind un **personaj realist**, un adolescent care învață din greșeli și progresează. El nu mai reprezintă **modelul de frumusețe fizică și morală din basmele populare** ci este un **tânăr naiv și timid** care la sfârșit **devine capabil să conducă o împărăție**.

Antagonistul este Spânul. El nu este doar o întruchipare a răului, ci are și rolul inițiatorului, este *un rău necesar*, adică este un pedagog în scenariul inițierii lui Harap Alb. De aceea calul năzdrăvan nu-l ucide înainte ca inițierea eroului să se fi încheiat.

2. **Eroii sunt caracterizați direct și indirect.**

Povestea este construită după schema narativă a inițierii, care presupune un traseu al devenirii eroului, pe parcursul confruntării cu un antagonist.

Statutul inițial al eroului este cel de neinițiat, nu știe să distingă aparența de esență. Primele întâlniri cu inițiatorul său, Spânul, pun în lumină **naivitatea** acestuia.

Deși are calitățile necesare unui viitor împărat, acestea nu sunt individualizate de la început, ci **reies prin caracterizare indirectă**, prin intermediul probelor la care este supus și relației cu Spânul.

În episodul coborârii în fântână, naratorul surprinde **lipsa de experiență a tânărului**, prin **caracterizare directă**: „*Fiul craiului, boboc în felul său la trebi de aieste, se bagă în fântână*”. Spânul îi fură identitatea, îl transformă în rob, îi da numele Harap-Alb și îi trasează proiectul existențial, spunându-i că va trebui să moară și să învie ca să-și recapete identitatea

Spânul personifică răul, dar este și inițiatorul pretențios. Ajungând la curtea Împăratului Verde, îl va supune la **probe dificile**, în care acesta va demonstra calitățile morale necesare unui viitor împărat : să aduca „**salăți**” din Grădina Ursului, **pielea cu pietrele prețioase din Pădurea Cerbului și pe fata Împăratului Roș**.

Pentru erou, aducerea fetei Împăratului Roș la Spân este cea mai dificilă încercare, pentru că pe drum se îndrăgostește de ea, dar, **onest, își respectă jurământul făcut** și nu-i mărturisește

adevărata sa identitate. Spânul este demascat de fată, îi taie capul lui Harap-Alb iar calul îl omoară pe răufăcător. Eroul este înviat cu ajutorul obiectelor magice. Învierea este o trecere la altă identitate: aceea de **împărat iubit, slăvit și puternic**.

Prin nume cei doi protagoniști sunt caracterizat în mod indirect. Numele Harap- Alb reflectă condiția duală: rob de origine nobilă, fiind un oximoron. Spânul reflecta concepția populară despre omul rău care este însemnat.

Perechea **antagonist – protagonist** specifică basmului se concretizează în basmul lui Ion Creangă în opoziția de ordin moral: viclenie – naivitate dar și de ordin social: om de rand– fiu de crai.